

Brüssel, 31.1.2020
COM(2020) 43 final

KOMISJONI ARUANNE NÕUKOGULE

**EUROOPA ARENGUALASE FINANTSSTRUKTUURI KÕRGETASEMELISE EKSPERDIRÜHMA
SOOVITUSTE KOHTA**

Sissejuhatus

Nõukogu 5. detsembri 2019. aasta järeldustes Euroopa arengualase finantsstruktuuri tugevdamise kohta kutsus nõukogu komisjoni üles viima koostöös Euroopa välisteenistusega ellu hulga kõrgetasemelise eksperdirühma esitatud soovitusi¹. Soovitustes on kirjeldatud välisinvesteeringute raamistiku paindlikumaks ja tõhusamaks muutmise samme. Selles kontekstis on nõukogu eelkõige palunud Euroopa Komisjoni ja Euroopa välisteenistusel esitada talle 2020. aasta jaanuari lõpuks aruanne meetmete kohta, mida tuleb võtta Euroopa kestliku arengu alase finantsstruktuuri tugevdamiseks.² Selle aruande eesmärk on näidata nõukogu iga järelduse puhul, kuidas komisjoni talitused ja Euroopa välisteenistus kavatsevad liidu välisasjade ja julgeolekupoliitika kõrge esindaja ja komisjoni asepresidendi toel tagada sobivad järelmeetmed.

Nõukogu järeldustes nõustuti kõrgetasemelise eksperdirühma tunnistatud vajadusega muuta Euroopa arengualane finantsstruktuur tugevamaks, paindlikumaks, integreeritumaks, sidusamaks ja poliitikapõhisemaks ning rohkem kliimamuutustele ja arenguvajadustele reageerivaks, eelkõige Aafrikas ja Euroopa naabruses. Nõukogu kiitis heaks mitu kõrgetasemelise eksperdirühma aruandes esitatud lühiajalist meedet ja tutvustas edasisi samme võimalikku institutsioonilist reformi käsitleva poliitilise arutelu ettevalmistamiseks³. Oma järeldustes rõhutas nõukogu, et ELi liikmesriigid peavad koostöös Euroopa komisjoni talituste ja Euroopa välisteenistusega tegema tööd ELi seisukohtade paremaks kooskõlastamiseks mitmepoolsetel arengufoorumitel ja institutsioonides, et ELi hääl oleks ühtne ja kaalukas.

Nõukogu järelduste põhjal on tehtud kindlaks kolm põhilist parandamist vajavat valdkonda, mida käesolevas järelaruandes käsitletakse: i) arenguvaldkonna osaliste vaheline koordineerimine ja sidusus; ii) teabevahetus ja teavitustegevus ning iii) suutlikkus, juurutamine ja sisemine koordineerimine. Kõigis neis valdkondades on juba alustatud mitme soovitatud sammu elluviimisega, võttes mitmesuguseid strateegilisi, poliitilisi või operatiivmeetmeid, või need sammud kavatsetakse astuda kavandatud naabruspoliitika, arengu- ja rahvusvahelise koostöö rahastamisvahendi abil⁴.

Peale selle rõhutab komisjon oma 12. septembri 2018. aasta teatises⁵ „Tõhusam finantsraamistik väljaspool Euroopa Liitu tehtavate investeeringute jaoks“, et EL peab „olema kiire ning valmis kohandama ja edasi arendama oma rahastamis- ja poliitikavahendeid, mis on nähtud ette investeerimiseks väljaspool ELi, ning täiendama seeläbi oma traditsioonilisi arengukoostöö vahendeid, et täita kestliku arenguga seotud kaugeleulatuvad kohustused“, ja et komisjon peab vajadust koostööpõhise lähenemisviisi järele kiireloomuliseks prioriteediks. Pärast teatise avaldamist on komisjon pidanud liikmesriikidega ja sealsete arengut rahastavate asutustega, rahvusvaheliste finantseerimisasutustega ja Euroopa Parlamendiga kaks kohtumist (2018. aasta oktoobris ja 2019. aasta jaanuaris), mille käigus keskenduti sellele, kuidas tõhustada väljaspool ELi investeeringute tegemise finantsstruktuuri. Komisjon on valmis astuma käesolevas aruandes

¹ https://www.consilium.europa.eu/media/40967/efad-report_final.pdf.

² Nõukogu järeldused Euroopa arengualase finantsstruktuuri tugevdamise kohta, artikkel 25.

³ <https://www.consilium.europa.eu/en/press/press-releases/2019/12/05/financial-architecture-for-development-council-adopts-conclusions-on-the-way-forward>.

⁴ https://eur-lex.europa.eu/procedure/ET/2018_243.

⁵ <https://eur-lex.europa.eu/legal-content/ET/ALL/?uri=COM:2018:0644:FIN>.

kirjeldatud edasisi samme ning väljendab heameelt nõukogu järeltule ja kõrgetasemelise eksperdirühma soovitude üle tõhusama finantsstruktuuri loomise kohta.

1. põhivaldkond: arenguvaldkonna osaliste tegevuse koordineerimine ja sidusus, komisjoni talituste ja Euroopa välisteenistuse senised ja kavandatud jõupingutused

Nõukogu järeltule nr 18. INNUSTAB Euroopa Komisjoni ja Euroopa välisteenistust, muu hulgas ELi delegatsioonide võrgustiku kaudu, tugevdama oma jõupingutusi Euroopa arengu rahastamises osalejate koordineerimisel partnerriikides, sealhulgas koos liikmesriikidega riigi tasandil tehtava ühise mitmeaastase programmitöö kaudu, riiklike platvormide arendamise kaudu, nagu on soovitatud ka G20 silmapaistvate isikute rühma aruandes, ning piirkondlike investeerimisrahastute kaudu, võttes arvesse teisi raamistikke, ühendades kõik asjaomased partnerid ning maksimeerides arengu mõju ja partnerriikide isevastutuse. Seda saaks hõlbustada, muu hulgas asjaomaste arengu rahastamises osalejate aruandlustavade suurema ühtlustamise teel.

Euroopa Komisjon ning liidu välisasjade ja julgeolekupoliitika kõrge esindaja ja komisjoni asepresident, keda toetavad Euroopa välisteenistus ja ELi delegatsioonid, teevad tööd selle nimel, et tugevdada ja edendada Euroopa arengu rahastamises osalejate vahelist koordineerimist partnerriikides.

Üks näide nende jõupingutuste kohta on ELi välisinvesteeringute kava, mis käivitati 2017. aastal. Välisinvesteeringute kava tugineb segarahastamistoimingute edukale rakendamisele ja see on ELi oluline vahend kestliku arengu edendamiseks ning veel suuremaks investeeringute ergutamiseks ELi naabruses ja Sahara-taguses Aafrikas asuvates partnerriikides. Komisjon on alustanud selliste uue põlvkonna rahastamisvahendite kasutuselevõttu, mis põhinevad riski jagamisel (ELi eelarvest antavate tagatiste kaudu), et saada olulisi täiendavaid rahalisi vahendeid nii avaliku kui ka erasektori investoritelt. Välisinvesteeringute kava ühendab ELi välistegevuses osalejaid (komisjon, liidu välisasjade ja julgeolekupoliitika kõrge esindaja ja komisjoni asepresident ning ELi delegatsioonid), liikmesriike ja nende saatkondi, finantseerimisasutusi ja erasektorit, panustades ühtlasi Aafrika–Euroopa kestliku investeerimise ja töökohtade loomise allianssi⁶ eesmärkidesse ja Euroopa naabruspoliitikasse.

Välisinvesteeringute kaval on kolm sammast. Esimene samm (I samm) on rahastamine. Eelarveliste tagatiste kasutamise korral jagab EL riski ning segarahastamisprojektide raames katab EL osa arenguprojektide kuludest, kuna ELi rahaline toetus (toetused) kombineeritakse muude avaliku ja erasektori rahastajate laenude või omakapitali või tagatistega.

⁶ <https://eur-lex.europa.eu/legal-content/ET/TXT/?qid=1537433689163&uri=CELEX:52018DC0643>.

Kava teine samm (II samm) on tehniline abi. Tehnilise abi vahenditest rahastatakse eksperte, kes aitavad töötada välja uusi projekte, võimaldavad kohalikel ja ELi ettevõtetel koostada äriplaane ning toetavad valitsusi reformide elluviimisel. Investeeringute tagamise eesmärgil pakub EL tehnilist abi, et toetada tagatiste rakendamist ja pankadele sobivate projektide ettevalmistamist. Tehniline abi on oluline ka selleks, et suurendada avaliku sektori asutuste suutlikkust parandada investeerimiskliimat. Alates 2017. aastast on EL andnud välisinvesteeringute kava raames üle 500 miljoni euro väärtuses tehnilist abi, et toetada tagatis- ja segarahastamistoimingute jaoks sobivate projektide kindlaksmääramist ja nende kvaliteedi parandamist.

Viimane samm (III samm) on investeerimiskliima parandamine. EL teeb partnerriikide valitsustega tihedat koostööd, et aidata neil parandada raamtingimusi, mida investorid oma finantshinnangutes ja -otsustes arvesse võtavad. EL aitab ühtlasi tuua kokku valitsused, ettevõtted ja finantseerimisasutused, et arutada investeerimisprobleeme.

Naabruspoliitika, arengu- ja rahvusvahelise koostöö rahastamisvahendi ettepaneku eesmärk on lõimida mitu olemasolevat välistegevuse rahastamisvahendit üheks vahendiks, millega ühtlustatakse ühiste protsesside ja juhtimise kaudu arendustavad ja parandatakse poliitika sidusust. Esimest korda kavandatakse eelarvelisi tagatiseid koos kõigi muude abivormidega (kavandatud naabruspoliitika, arengu- ja rahvusvahelise koostöö rahastamisvahendi määruse artikli 12 lõikes 1 on sätestatud: „Käesoleva määruse rakendamine toimub geograafiliste programmide puhul mitmeaastaste ühe ja mitme riigi sihtprogrammidega.“). Peale selle on ettepanekus ette nähtud ühise programmi rolli suurendamine. Artikli 10 lõike 2 punktis b on sätestatud: „Riigi programmide koostamisel eelistatakse ühist programmi. Ühine programm on vajaduse korral avatud ka teiste asjakohastele rahastajatele.“

Komisjoni talitused ja Euroopa välisteenistus on ergutanud ühise programmi tegemist kui vahendit liidu, liikmesriikide ja ELi arengupartnerite lähendamiseks arenguabi rakendamisel partnerriikides, et maksimeerida ELi välistegevuse mõju. Naabruspoliitika, arengu- ja rahvusvahelise koostöö rahastamisvahendi määruse raames saab ühisest programmi eelistatud variant. See eesmärk hõlmab liikmesriikidega ühise lähenemisviisi loomist välisinvesteeringute kava III samba rakendamiseks, et süvendada käimasolevate ja kavandatud meetmete edasist kooskõlastamist ja koostööd, investeerimiskliima parandamist, tuginemist kohalikele kooskõlastusmehhanismidele ning liikmesriikide konkreetsetele pädevusvaldkondadele ja võrgustikele, näiteks Aafrika säästva ettevõtluse platvormi (SB4A) raames. Samuti võivad liikmesriigid täita olulist osa Euroopa ettevõtete, kaubanduskodade, kaubandust ja investeeringuid soodustavate asutuste, arenguasutuste ja arengut rahastavate asutuste kaasamisel. Ühtlasi tuleks märkida, et EL on Rahvusvahelise Valuutafondi ja Maailmapanga suurim partner sellise tehnilise abi andmisel, mille eesmärk on aidata arengumaadel saavutada kestliku arengu eesmärgid. Sellega seoses tuleks ELi nähtavust parandada.

Alates 2006. aastast on üheksa segarahastamistoiminguteks ette nähtud investeerimisrahastus⁷ toiminud mehhanismidena, mille eesmärk on kaasata täiendavaid rahalisi vahendeid ELi

⁷ Aafrika infrastruktuuri sihtfond, Aafrika investeerimisplatvorm, Aasia investeerimisrahastus, Kesk-Aasia investeerimisrahastus, Vaikse ookeani piirkonna investeerimisrahastus, Ladina-Ameerika investeerimisrahastus, Kariibi investeerimisrahastus, naabruspoliitika investeerimisrahastus ja Lääne-Balkani investeerimisrahastus.

arengueesmärkide saavutamiseks. Nende rahastute nõukogusid juhatab Euroopa Komisjon ning neisse kuuluvad komisjoni esindajad, liidu välisasjade ja julgeolekupoliitika kõrge esindaja ja komisjoni asepresident ning ELi liikmesriigid (sealhulgas arengut rahastavad asutused vaatelejatena); nõukogud ühendavad sidusrühmi ning aitavad kooskõlastada poliitika- ja investeerimishuve. Alates 2007. aastast on need piirkondlikud investeerimisrahastud kogunud üle 50 miljardi euro, millest ELi panus moodustab umbes 4,5 miljardit eurot, ning see on võimaldanud ellu viia mitusada projekti, mille eesmärk on eelkõige energia-, keskkonna- ja transpordisektori rahastamine. Peale selle aitas segarahastamine kaasa käimasolevate reformide toetamisele paljudes riikides ja sektorites, kus seda kasutati, sest materiaalsete investeeringutega kaasnesid ka poliitikatasandi arutelud, tehniline abi ja nõustamisteenused.⁸

Üks näide piirkondliku investeerimisrahastu kohta on 2009. aastal kasutusele võetud Lääne-Balkani investeerimisraamistik, mis on piirkondlikuks platvormiks kuuetele riigile ning aitab tuua ELi, rahvusvahelised finantseerimisasutused, liikmesriigid, muud rahastajad ja partnerriigid kokku ühtsele platvormile, et arutada kaks korda aastas piirkonna strateegilisi prioriteete ning ühtset esmatähtsate investeeringute registrit. Selle lisaväärtus on tagamine, et eri partnerite teabevahetus ja aruandlus on ühtlustatud (nt järelevalvearuande, Lääne-Balkani investeerimisraamistiku aastaaruande või Lääne-Balkani investeerimisraamistiku veebisaidi haldamise kaudu). Lääne-Balkani investeerimisraamistikust rahastatakse esmatähtsate taristuprojektide ettevalmistamist ja rakendamist Lääne-Balkani riikides; seda tehakse liidu eelarvest eraldatavatele toetustele ja 20 kahepoolse rahastaja toetustele, osalevate finantseerimisasutuste antavate laenude ja riikliku rahastamise kaudu. Alates 2009. aastast on Lääne-Balkani investeerimisraamistikust toetatud 172 projekti, mille hinnanguline väärtus on 18,3 miljardit eurot, ning ühtlasi on toetustena eraldatud 1 miljard eurot⁹.

Tuginedes piirkondlike investeerimisrahastute edule ning võttes arvesse G20 ülemaailmse finantsjuhtimise valdkonna silmapaistvate isikute rühma soovitusi, jätkab komisjon tööd naabruspoliitika, arengu- ja rahvusvahelise koostöö rahastamisvahendi ettepanekus ette nähtud piirkondlikes tegevjuhatustes, mis aitavad tuua kokku kõik olulised partnerid, maksimeerides seeläbi arengumõju ja partnerriikide vastutuse. Need piirkondlikud tegevjuhatused esitavad arvamusi seoses eelarveliste tagatistega ja segarahastamistoimingutega, mille kohta partneritest finantseerimisasutused on 2020. aasta järgse Euroopa Kestliku Arengu Fondi+ (EFSD+) kontekstis ettepanekud teinud¹⁰.

Naabruspoliitika, arengu- ja rahvusvahelise koostöö rahastamisvahendi kui terviku tasandil aitab naabruspoliitika, arengu- ja rahvusvahelise koostöö komitee tugevdada „ELi poliitikakeskust“, tuues kokku komisjoni ja liikmesriigid, et arutada olulisi otsuseid mitmeaastaste sihtprogrammide,

⁸ „Evaluation of Blending. Final Report“, detsember 2016, vt joonealune märkus 12 allpool.

⁹ https://wbif.eu/storage/app/media/Library/1.%20Governance/WBIF%20at%20a%20Glance%20Final_Nov19.pdf.

¹⁰ EFSD+ piirkondlikud tegevjuhatused kavatakse moodustada järgmistes piirkondades, mis on kindlaks määratud kavandatud naabruspoliitika, arengu- ja rahvusvahelise koostöö rahastamisvahendi määruses: Euroopa naabrus; Sahara-tagune Aafrika; Aasia ja Vaikse ookeani piirkond; Põhja- ja Lõuna-Ameerika ning Kariibi mere piirkond. Et hallata ühinemiseelse abi rahastamisvahendi (IPA III) vahendeid, mida hakatakse kasutama EFSD+ kaudu, tuginetakse Lääne-Balkani investeerimisraamistiku olemasolevatele struktuuridele.

tegevuskavade ja meetmete kohta¹¹. Kui see on oluline ja asjakohane, konsulteeritakse programmitöö käigus ka muude partneritega. Peale selle annavad EFSD+ haldusnõukogud nõu üldise strateegilise suunitluse kohta.

ELi delegatsioonid võivad edendada riiklikke platvorme ning toimida keskustena, kes konsulteerivad korrapäraselt liikmesriikide ja sealsete arengut rahastavate asutustega, kohalike sidusrühmadega, rahvusvaheliste finantseerimisasutustega ja (kui see on asjakohane) valitsustega. Välisinvesteeringute kava III sambas on kesksel kohal investeerimiskliima parandamise regulatiivsed reformid. Selles töös tuginetakse struktureeritud dialoogile erasektoriga, et võtta arvesse erasektori seisukohti äritegevusega seotud piirangute ja esmatähtsate reformide suhtes.

Komisjon töötab ka selle nimel, et tagada kõigi asjakohaste osaliste ja sidusrühmade toetus ning aidata riikidel töötada välja lõimitud riiklikud finantsraamistikud, mis on olulised ülevaate saamiseks kõigist kättesaadavatest rahalistest vahenditest (ametlik arenguabi, investeeringud, riiklikud vahendid, rahasiirded jne), maksimeerides arengumõju ja partnerriikide isevastutuse. Seeläbi tagatakse kõnealuste platvormide tõhusus.

Nõukogu järeldus nr 19. PALUB Euroopa Komisjonil tugevdada oma olemasolevat arengu rahastamise alast suutlikkust, et hinnata vastavalt oma pädevusele projektide ja investeerimisettepanekute kooskõla ELi poliitikaga.

Euroopa Komisjon jätkab tööd selle nimel, et suurendada arengu rahastamise suutlikkust hinnata investeerimisprogrammide ettepanekuid ja nende kooskõla ELi poliitikaga.

Komisjon tunnistab aga, et selliste tagatiste märkimisväärne suurenemine, mida komisjon EFSD+ raames haldama hakkab, võib nõuda töötajate, töötajate kategooriate ja asjaomaste profiilide täiendavat strateegilist ümberpaigutamist ja isegi nende arvu suurendamist, et parandada asjaomastes töövaldkondades suutlikkust ning tagada nõuetekohane poliitiline juhtimine, säilitamaks piisavad seosed ELi toetatud investeeringute, partnerriikides ELi edendatavate poliitikareformide ja asjaomaste suutlikkuse suurendamise jõupingutuste vahel.

2014.–2020. aastal tegi komisjon järelevalvet Euroopa Investeerimispannga välislaenude andmise volituse üle (eelarveline tagatis, mis katab kuni 32,3 miljardit eurot) ja käivitas Euroopa Kestliku Arengu Fondi (EFSD), mis hõlmab 28 heakskiidetud eelarvelist tagatist väärtuses 1,5 miljardit eurot. Tänu sellele uuele vahendile on komisjon arendanud välja komisjonisisese asjatundlikkuse investeerimisprogrammide ettepanekute hindamiseks. 2020. aasta järgseks perioodiks on tehtud ettepanek suurendada oluliselt eelarvelist tagatiste kasutamist, et kaasata suuremas mahus erasektori investeeringuid ELi poliitiliste eesmärkide toetamiseks. EFSD+ raames kavatseb komisjon teha koostööd mitme finantseerimisasutusega, pakkudes 45 miljardi euro väärtuses eelarvelisi tagatiseid kuni 500 miljardi euro väärtuses investeeringute tegemiseks arengu rahastamise projektidesse. Samuti pakub komisjon partneritest finantseerimisasutustele endiselt segarahastamisvõimalusi, nagu tehnilise abi toetusi, investeeringutoetusi või riskikapitali.

¹¹ Vt kavandatud naabruspoliitika, arengu- ja rahvusvahelise koostöö rahastamisvahendi määruse I peatükk („Programmitöö“).

Sellega seoses tasub märkida, et komisjoni segarahastamisvahendid said 2016. aastal paljulubava välishinnangu¹² ja et Euroopa Kontrollikoda avaldas segarahastamise kohta 2014. aastal positiivse aruande.¹³ Hindamise käigus leiti, et segarahastamine võimaldas ELil tegutseda ulatuslikumalt ja strateegilise eelisega – eelkõige toetades suuri taristuprojekte ja tehes koostööd riikidega, kes püüdlevald keskmise sissetulekuga riigi staatuse poole. Segarahastamine on paljudel juhtudel andnud märkimisväärset lisaväärtust ELi toetuspõhisele arengukoostööle ning andnud lisaväärtust ka rahvusvaheliste finantseerimisasutuste laenuhingutele. Peale selle on praegu pooleli EFSD esimene hindamine kooskõlas EFSD määruse artikliga 17¹⁴.

Komisjon koondab veel enam ressursse, et suurendada arengu rahastamise valdkonnas oma oskusteadmisi, eelkõige seoses erasektori investeeringute toetamisega, seda nii peakorteris kui ka ELi delegatsioonides; selle eesmärk on tagada, et komisjon täidab oma kohustust kaitsta liidu eelarvet, suurendades samas ELi koostööfondide arengumõju. Peale selle suurendab komisjon oma suutlikkust ja rahastamisalaseid oskusteadmisi, laiendades arengu rahastamise ja projektide finantsjuhtimise valdkonnas töötajate koolitamist ning ajakohastades veel enam selliste töötajate oskusi, kes on spetsialiseerunud rahastamisvahendite õiguslikele, rahalistele ja eelarvelistele eripäradele. Samuti võtab komisjon endiselt vastu rahvusvahelistest finantseerimisasutustest lähetatud eksperte, kes on spetsialiseerunud tehingute riskiparameetrite jälgimisele. Sellest tulenev suurem suutlikkus aitab komisjonil ELi eelarvet paremini kaitsta ja eelarveliste tagatistega kaetud riski prognoositud suurenemisega 2020. aasta järgsel perioodil paremini toime tulla.

Peale selle tegeleb komisjon koostöös rahvusvaheliste finantseerimisasutuste / arengut rahastavate asutuste ekspertide ja muude partneritega sellise sihtotstarbelise tarkvara väljatöötamisega, mis aitaks EFSD+ tagatise raames riske modelleerida, võttes arvesse konkreetseid probleeme arengu- ja üleminekuriikides ning tuginedes ülemaailmsete tekkivate turgude (GEMs) riskiandmebaasi andmetele. See tarkvara kavatakse anda komisjoni lähetatavatest riskijuhtimisspetsialistidest koosneva tugevdatud rühma käsutusse (tagatise tehnilise hindamise rühm+, GTAG+). Spetsialistide nõuanded riskiprofiili ja tagatise eest makstava tasu kohta parandavad komisjoni suutlikkust teha kindlaks tagatavate investeerimisprojektide portfelliid. Samuti kavatakse palgata GTAG+ juhtima kogenud riskijuhtimisspetsialist.

Ühtlasi on ette valmistatud ELi delegatsioonide koolituskavad eelarveliste tagatiste ja uuenduslike rahastamisvahendite kasutamise kohta ning neid täiustatakse veel enam, et rakendada neid kooskõlas uue finantstsükli prioriteetidega aastateks 2021–2027.

Nõukogu järeldus nr 20. RÕHUTAB, et ELi liikmesriigid peavad koostöös Euroopa Komisjoniga tugevdama olemasolevaid mehhanisme ja vajaduse korral tegema tööd ELi seisukohtade paremaks kooskõlastamiseks mitmepoolsetel arengufoorumitel ja institutsioonides, et ELi hääli

¹² Analysis for Economic Decisions (ADE), Bhul-Nielsen *et al.*, „Evaluation of Blending“, (detsember 2016) https://ec.europa.eu/europeaid/sites/devco/files/evaluation-blending-volume1_en.pdf.

¹³ Euroopa Kontrollikoda, „ELi välispoliitika toetamise eesmärgil toimuva piirkondlike investeerimisrahastute toetusprogrammide ja finantseerimisasutuste laenude ühendamise mõjus“, (2014) https://www.eca.europa.eu/Lists/ECADocuments/SR14_16/SR14_16_ET.pdf.

¹⁴ https://ec.europa.eu/commission/publications/regulation-establishing-european-fund-sustainable-development-efsd-efsd-guarantee-and-efsd-guarantee-fund_en.

kõlaks ühtsemalt. See peaks hõlmama ka seisukohtade kooskõlastamist strateegiliselt olulistest küsimustes, eelkõige EBRD nõukogus.

Euroopa Komisjon ning liidu välisasjade ja julgeolekupoliitika kõrge esindaja ja komisjoni asepresident nõustuvad, et Euroopa mõju on mitmepoolsetel arengufoorumitel ja institutsioonides tugevam, kui ELi hääli kõlab ühtselt. Ühine programmitöö on osutunud tõhusaks ning seda täiustatakse kooskõlas naabruspoliitika, arengu- ja rahvusvahelise koostöö rahastamisvahendi määrusega, kus on tehtud ettepanek ühist programmitööd eelistada¹⁵.

Et struktureerida ELi kooskõlastusmeetmeid ELi poliitiliste eesmärkide ja prioriteetide valdkonnas ning soodustada kollektiivset arutelu, mis toetaks Euroopa seisukohtade ühtsust eri rahvusvahelistes finantseerimisasutustes ja mitmepoolsetes arengupankades, võiks teha ettepaneku korraldada igaaastane koosolek, et kokku tuua järgmiste osaliste esindajad ja sidusrühmad:

- liikmesriigid rahvusvaheliste finantseerimisasutuste / mitmepoolsete arengupankade juhatustes, st tegevdirektorid;
- ELi liikmesriikide asjaomased ministeeriumid (nt välis-/arenguministeerium ja rahandusministeerium);
- asjaomased komisjoni talitused / Euroopa välisteenistus.

Ühtlasi peab komisjon kasulikuks nõukogu töörühmade või muude komiteede ulatuslikumat kasutamist struktureeritud kanalina liikmesriikide vaheliseks kooskõlastamiseks strateegilistes küsimustes, mis on mitmepoolsetele rahastamisasutuste jaoks olulised. Edasi võiks arendada kogemusi Maailmapanga Grupi (WBG), Euroopa Rekonstruktsiooni- ja Arengupanga (EBRD) või Aasia Taristuinvesteeringute Pangaga (AIIB), mille puhul toimusid arutelud seisukohtade kooskõlastamise üle majandus- ja rahanduskomitees (EFC) ning selle Rahvusvahelise Valuutafondi allkomitees (SCIMF).

Oma panuse saavad anda ka ELi delegatsioonid linnades, kus asuvad mitmepoolsed organisatsioonid ja rahvusvahelised finantseerimisasutused / mitmepoolsed arengupangad, kui nad kutsuvad korrapäraselt kokku kooskõlastuskoosolekuid Euroopa tegevdirektoritega või muude asjakohaste ELi liikmesriikide esindajatega, et Euroopa seisukohti oleks võimalik juhatustes paremini arutada ja kooskõlastada.

Nõukogu järeldus nr 21. PALUB Euroopa Komisjonil korrapäraselt kokku viia Euroopa arengu rahastamisega tegelevad ja seda rakendavad partnerid, et edendada arengu rahastamise strateegiate ja lähenemisviiside ühtlustamist.

¹⁵ Artikli 10 lõike 1 punkt b.

Komisjoni talitused töötavad koostöös Euroopa välisteenistusega ja ELi delegatsioonide kaudu selle nimel, et edendada Euroopa arengu rahastamisega tegelevate ja seda rakendavate partnerite hulgas strateegiate ja lähenemisviiside ühtlustamist.

Selliste platvormide kasutamine nagu ELi väliskoostöö segarahastamise platvorm,¹⁶ spetsialistide võrgustik ja segarahastamisplatvormide tehnilise hindamise koosolekud (*Technical Assessment Meetings*, TAM), on moodus oluliste rahvusvaheliste ja Euroopas asuvate arengut rahastavate asutuste kokkutoomiseks, et arutada ELi väliskoostöö tõhustamise eesmärgil parimaid tavasid, muutuvaid lähenemisviise ja paremat kooskõlastamist. Asjaomased asutused, nagu WBG, IMF, EBRD, EIP, Aafrika Arengupank (AfDB), Aasia Arengupank (ADB), Ameerika Riikide Arengupank (IDB) ning ELi liikmesriikide arenguasutused, osalevad tavaliselt lisaks IMFi ja Maailmapanga kaks korda aastas toimuvatele kohtumistele eelnimetatud kohtumistel, mis toimuvad kogu aasta vältel eri paikades. Samuti laiendab komisjon dialoogi uutele arengupankadele, nagu Aasia Taristuinvesteeringute Pank (AIIB), Uus Arengupank (NDB), Islami Arengupank (IsDB) jne, et uurida koostöö- ja partnerlusvaldkondi.

Komisjon peab iga aasta kõrgetasemelisi dialooge mitme rahvusvahelise finantseerimisasutusega, nagu IMF, AfDB, ADB, IDB ja WBG (osana niinimetatud süvaarutelust (*deep dive*)). Komisjon tõi mitu neist kõrgetasemelistest parteritest kokku 22. jaanuaril 2020 EFSD strateegianõukogu koosolekul, ning kavatseb need partnerid taas kokku tuua eelseisval Euroopa välisinvesteeringute kava konverentsil märtsis. Naabruspoliitika ja laienemise volinik korraldab iga aasta EIP, EBRD, IMFi, Maailmapanga ja Maailmapanga Gruppi kuuluva Rahvusvahelise Finantskorporatsiooniga koostöö tõhustamise kõrgetasemelise kohtumise. See koostöö tõhustamise algatus, mis alustas tööd 2015. aastal, on võimaldanud osalejatel korraldada mitme partnerriigiga ühissmissioone ja ühiseid valdkonnapoliitika dialooge valitud töövaldkondades.

Komisjon saab platvormina kasutada ka ühiste kokkulepet koostöö ja kooskõlastamise tõhustamise kohta. Ühised kokkulepped hõlbustavad kõrgema juhtkonna arutelusid, geograafilisi koosolekuid operatiivsel ja strateegilisel tasandil ning temaatilisi ja erakorralisi koosolekuid, kus käsitletakse eri valdkondi, nagu transport ja digiüleminek. Nende konverentside ja teavitusmeetmete abil edendab komisjon ELi ja tema rakenduspartnerite vahelist koostööd ühiste strateegiliste prioriteetide saavutamisel. 2018. aastal kokku lepitud komisjoni ja EIP ühisteatise koostöö ja kooskõlastamise tõhustamise kohta on ette nähtud korrapärased kõrgema juhtkonna arutelud, geograafilised koosolekud operatiivsel ja strateegilisel tasandil ning temaatilised ja erakorralised koosolekud, kus käsitletakse eri valdkondi, nagu transport ja digiüleminek. Eesmärk on tugevdada poliitika kooskõlastamist EIPga kogu projektitsükli jooksul, alates kindlakstegemisest kuni rakendamiseni.

Partnerriigi tasandil kutsutakse Euroopas asuvaid arengut rahastavaid asutusi korrapäraselt osalema välisinvesteeringute kava käsitlevatel teavitusmissioonidel ja ärifoorumitel. 2019. aastal korraldas välisinvesteeringute kava rakkerühm kokku üheksa teavitusmissiooni valitud Aafrika riikides ja Euroopa naabruses asuvates riikides (Kamerun, Angola, Tuneesia, Sambia, Keenia, Armeenia, Somaalia (Etioopias), Senegal, Sierra Leone). 2020. aastal on kavas Aafrika riikides ja Euroopa

¹⁶ 2011. aastal loodud väliskoostöö-ekspertide platvorm, mille üldeesmärk on parandada ELi arengu- ja väliskoostöö rahastamisvahendite ühendamismehhanismide kvaliteeti ja tõhusust, võttes nõuetekohaselt arvesse poliitikaraamistikke, mis reguleerivad ELi suhteid eri partnerriikidega, eelkõige ELi arengu-, naabrus- ja laienemispoliitikat.

naabruses asuvates riikides ellu viia seitse teavitusmissiooni (Uganda, Rwanda/Burundi, Burkina Faso, Malawi, Kongo Demokraatlik Vabariik / Kongo, Guinea-Bissau, Mosambiik/Madagaskar). Nende teavitusmissioonide elluviijad on komisjoni välisinvesteeringute kava alusel tegutsevad arengukoostöö spetsialistid, kellel on oskusteadmised finants- ja teabevahetusvaldkonnas ning keda igati toetavad asjaomastes partnerriikides asuvad ELi delegatsioonid. Euroopas asuvad arengut rahastavad asutused osalevad juba aktiivselt neil välisinvesteeringute kava käsitlevatel teavitusmissioonidel, mis toimuvad tavaliselt teabetundidena, kus osalevad investorid, kohalik erasektor, partnerriigi valitsusametnikud ning ELi liikmesriikide esindajad ja teised asjaomased rahastajad. Peale selle toetab Euroopa Komisjon oluliste riigipõhiste ärifoorumite korraldamist, mille tulemusel tuuakse kokku olulised erasektori osalised, rahvusvahelised finantseerimisasutused, investorid ja valitsusesindajad. Need ärifoorumid on olulised platvormid probleemide ja ärivõimaluste käsitlemiseks ning kohalike ja Euroopa investeeringute edendamiseks riigis ning osavõtt neist on väga aktiivne.

ELi delegatsioonid korraldavad iga kuu partnerriikides asuvate ELi delegatsioonide ja saatkondade majandusnõunike kohtumisi, konsulteerides selleks korrapäraselt kohapealsete ELi arengu- ja finantseerimisasutustega. ELi delegatsioonidel on ühtlasi oluline osa korrapärase investeerimisseminaride korraldamisel.

Komisjon jätkab tööd selliste juba toimivate tehniliste koosolekute ja muude platvormide täiustamiseks ja tõhustamiseks, nagu on märgitud komisjoni 2018. aasta teatises „Tõhusam finantsraamistik väljaspool Euroopa Liitu tehtavate investeeringute jaoks“¹⁷.

Nõukogu järeldus nr 23. PALUB Euroopa Komisjonil ja liikmesriikidel luua stiimulid koostöö tugevdamiseks arengu rahastamise ning erineva suuruse, profiili ja tugevate külgedega rakendajate vahel, et maksimeerida arengumõju, eelkõige toetades kaasavaid partnerlusi väiksemate arenguasutustega ning kasutades parimal viisil ära selliseid vahendeid nagu koostöökokkulepped, kaasrahastamine ja vastastikuse usalduse menetlused. PALUB Euroopa Komisjonil töötada välja mehhanismid, millega lihtsustada eelkõige ELi väiksemate arenguvaldkonna osalejate ja institutsioonide juurdepääsu rahastamisele.

Naabruspoliitika, arengu- ja rahvusvahelise koostöö rahastamisvahendi ettepaneku artikli 27 lõike 5 kohaselt on tulevase EFSD+-iga ette nähtud rahastamiskõlblike partnerite vahelise koostöö edendamine. Nagu kirjeldatud 2018. aasta septembri teatises, kutsub komisjon „kiireloomulise prioriteedina praegusi peamisi finants- ja arenguasutusi, kes tegutsevad arengu rahastamise valdkonnas riigi ja Euroopa tasandil, üles kaaluma [---] koostööpõhisemat lähenemisviisi“.

See võiks eelkõige hõlmata seda, et suuremad ja väiksemad Euroopas asuvad arengut rahastavad asutused kaasrahastavad asjaomaseid projekte. Komisjon tagab, et kõigile rakenduspartneritele luuakse võrdsed võimalused.

Samuti soovib komisjon tungivalt, et ettepanekuid esitaksid arengut rahastavate asutuste konsortsiumid, kelle koosseisu kuulub vähemalt üks väike arengut rahastav asutus. Komisjon uurib

¹⁷ COM(2018) 644 final.

võimalust eraldada näiteks EFSD+ haldusnõukogude kaudu piiratud protsent kättesaadavate rahaliste vahendite kogusummast arengut rahastavate asutuste konsortsiumide esitatud ettepanekute jaoks. Pärast arutelusid arengut rahastavate asutustega, näiteks ELi väliskoostöö segarahastamise platvormi kontekstis, võiks ühtlasi ette näha mehhanismid teabe ja kogemuste vahetamise edendamiseks arengut rahastavate asutuste hulgas.

Komisjon jätkab jõupingutusi arengu rahastamises osalejate vahelise koostöö tugevdamiseks, edendades selleks ühiskoolitusi ja arendades abivahendeid. Peale selle on mitu rahvusvahelist finantseerimisasutust ja liikmesriikide asutust läbinud sambapõhise hindamise või on nende hindamine praegu pooleli. Võimalike rakenduspartnerite sambapõhine hindamine on eeltingimus, et võimalik oleks anda tulevasi eelarvelisi tagatisi ja teha segarahastamistoiminguid suurema hulga väiksemate Euroopas asuvate arengut rahastavate asutuste kaudu.

Sambapõhine hindamine¹⁸ koosneb üheksast¹⁹ eri sambast ja on üks tingimustest liidu rahaliste vahendite haldamiseks eelarve kaudse täitmise raames, sealhulgas EFSD kontekstis. Nende üksuste süsteemide, eeskirjade ja menetlustega tuleb tagada ELi finantshuvide kaitse tase, mis on samaväärne eelarve otsese täitmise korral tagatud tasemega; seda tuleb teha mitmes põhivaldkonnas, nagu: rahaliste vahendite andmine kolmandatele isikutele, raamatupidamissüsteem ja sõltumatu välisaudit. Komisjon otsib praegu võimalusi sambapõhise hindamise hõlbustamiseks ja toetamiseks, et kaasatust veel enam suurendada.

2. põhivaldkond: komisjoni talituste ja Euroopa välisteenistuse tehtud ja kavandatud jõupingutused teabevahetuse ja teavitamise valdkonnas

Nõukogu järeldus nr 16. PALUB Euroopa Komisjonil ja liikmesriikidel esitada Euroopa välisteenistuse toetusel ettepanekuid ELi ülemaailmse arengustrateegia ja rahastamise üldiste tunnuste ja narratiivi kohta ning suurendama selle strateegia mõju nähtavust ja levikut nii ELi kui ka partnerriikide jaoks. INNUSTAB kõiki asjaomaseid Euroopa sidusrühmi ja liikmesriike selliseid ettepanekuid arutama, et parandada oma kommunikatsioonistrateegiaid ja -tegevust.

Euroopa arengukonsensus, Aafrika–Euroopa kestliku investeerimise ja töökohtade loomise allianss ning Euroopa naabruspoliitika on ELi teabevahetusnarratiivi ja -strateegia lahutamatud osad. Neile tuginedes töötavad komisjoni talitused Euroopa välisteenistuse toetusel ELi teavitustegevuse maksimeerimise nimel, arendades narratiive ja kaubamärgi kujundamise meetmeid kooskõlas ELi ülemaailmse arengustrateegiaga, et suurendada ELi nähtavust.

¹⁸ C(2019) 2882 final, Euroopa Parlamendi ja nõukogu määruse (EL, Euratom) 2018/1046 kohase sambapõhise hindamise metoodika uute tingimuste kehtestamise kohta.

¹⁹ Sambapõhise hindamise tingimused on kättesaadavad aadressil https://ec.europa.eu/europeaid/funding/about-funding-and-procedures/audit-and-control/pillar-assessments_en.

Praegu rakendatakse juba seitset algatust, et anda tõhusalt teavet ELi koostöö kohta partnerriikidega. Need algatused hõlmavad kampaaniaid ELis ja partnerriikides (2019. aastal korraldati 15 äriüritust, neist kaheksa ELi liikmesriikides) ning on suunatud ELi väärtuste ning ELi ühismeetmete ja ülemaailmsete investeeringute mõju edendamisele.

Ühtlasi on kavandatud naabruspoliitika, arengu- ja rahvusvahelise koostöö rahastamisvahendi määruse artiklis 36 ette nähtud lisameetmed ELi investeeringuid ja rahvusvahelisi partnerlusi käsitleva teabevahetuse tugevdamiseks, nõudes selleks peamistelt sidusrühmadelt tagamist, et liidu rahaliste vahendite saajad tunnistavad liidu rahaliste vahendite päritolu ja tagavad selle nähtavuse, andes meediale ja üldsusele selle kohta suunatud teavet. Kuigi artikli 20 lõike 2 punktis c on sätestatud täiendavate kõrvalmeetmete võtmine seoses kommunikatsioonistrateegiate, liidu poliitilistest prioriteetidest teavitamise ja nende nähtavusega, on oluline, et peamised ELi ülemaailmset arengustrateegiat rakendavad osalised suurendaksid ELi narratiivi ja kaubamärgi kujundamiseks tehtavaid jõupingutusi. See võib eelkõige hõlmata:

- ELi institutsioonide, liikmesriikide, arengut rahastavate asutuste ja rakendajate vahelist tihedamat kooskõlastamist ühiste teabevahetusstrateegiate ja -meetmete täiustamiseks;
- sellise kaubamärgi loomist, mida riiklikud ja ELi-ülesed arenguasutused ja -pangad kasutaksid ELi arengutegevuse, sealhulgas investeeringute märgistamiseks; juba on loodud kaubamärk „EU4“, mida kasutatakse laialdaselt idapartnerlusriikides ning eri otstarvetel ja kontekstides (nt EU4Finance, EU4Energy jne);
- spetsiaalsete ühiste visuaalmaterjalide väljatöötamist, et teavitada üldsust ELi rahastatud toimingutest;
- mitmekesisemate sidusrühmadeni jõudmise uute mooduste katsetamist selliste projektide abil nagu kampaania „Faces2Heart“;
- sihtotstarbeliste vahendite väljatöötamist konkreetsete sihtrühmade jaoks, nagu ELi-sisesed osalised, ELi-välised sidusrühmad ja ELi rahaliste vahendite saajad.

3. põhivaldkond: jõupingutused, mida Euroopa Komisjon teeb või kavatseb Euroopa välisteenistuse abiga teha suutlikkuse, juurutamise ja sisemise koordineerimise valdkonnas

Nõukogu järeldus nr 17. RÕHUTAB Euroopa Komisjoni ja Euroopa välisteenistuse rolli ELi arengupoliitika juurutamisel, muu hulgas kõigi Euroopa arenguvaldkonna osalejate tegevuse parema koordineerimise kaudu, järgides samal ajal nõukogu antud täpsemaid poliitilisi suuniseid, eelkõige arengueesmärkide kohta; PALUB neil suurendada oma sisemist koordineerimist ning samuti koostööd liikmesriikidega, muu hulgas poliitilise dialoogi ning riiklike ja piirkondlike strateegiate abil.

Komisjon suurendab Euroopa välisteenistuse toetusel oma jõupingutusi ELi arengupoliitika ajakohastamiseks ja juurutamiseks kõigi Euroopa osaliste tegevuse parema koordineerimise kaudu. Komisjon liigub sisemise koordineerimise parandamise ning liikmesriikidega tehtava koostöö tugevdamise poole, muu hulgas poliitiliste dialoogide ettevalmistamise ning riiklike ja piirkondlike

strateegiate abil. Mitmes riigis on seatud sisse tihe koostöö ELi delegatsioonide ja liikmesriikide saatkondade vahel. Seda koostööd tõhustatakse veel enam selliste vahenditega nagu välisinvesteeringute kava, mis on selles valdkonnas üks peamistest vahenditest.

Kavandatud naabruspoliitika, arengu- ja rahvusvahelise koostöö rahastamisvahendi määruses on sätestatud olemasolevate vahendite ühtlustamine ühise juhtimise kaudu ja poliitika esmatähtsusele põhinev lähenemisviis. See on tõhusa ja sidusa sisemise koordineerimise tagamisel määrava tähtsusega. Peale selle on ettepanekus sõnaselgelt kutsutud üles tugevdama liidu ja liikmesriikide vahelist kooskõlastamist (artikli 8 lõige 5). Samuti on oluline märkida, et artiklites 8, 10, 11 ja 12 on tehtud ettepanek kasutada kaasavat protsessi, sealhulgas ühist programmitööd ning rakenduspartnerite, partnerriikide, kodanikuühiskonna organisatsioonide ja kohalike ametiasutustega konsulteerimist.

ELi arengupoliitikat rakendatakse praegu mitmesuguste raamistike ja mehhanismidega, mida võiks nende tõhususe suurendamiseks laiendada. Piirkondlikud platvormid, nagu ELi välisinvesteeringute kava strateegianõukogud ja tegevjuhatused, ning nõuandekogud, nagu EUBEC või spetsialistide võrgustik, toovad kokku liidu, liikmesriikide ja rakenduspartnerite esindajad ning arenguekspertid, võimaldades ELil kasutada rikkalikke kättesaadavaid oskusteadmisi kooskõlas nõukogu poliitilisele suundumusega.

Komisjon jätkab EFSD+ juhtimisstruktuuri raames koostööd sidusrühmadega, alustades 2021.–2027. aasta finantstsükli kavandamisest, mis peaks põhinema eelkõige ELi poliitilistel eesmärkidel ning toimuma sõltumatult praegustest ja tulevastest vahenditest ja partneritest. Ühisest programmitööst saab naabruspoliitika, arengu- ja rahvusvahelise koostöö rahastamisvahendi määruse raames „eelistatud variant“, mis aitab kaasa koostöö ja kooskõlastamise edendamisele investeeringute rahastamisel.

Nõukogu järelalus nr 22. KUTSUB Euroopa Komisjoni ja liikmesriike ÜLES tugevdama koostööd olemasolevate Euroopa arengualaste teadmuskeskuste ja uurimisinstituutide vahel, sidudes ELi ja rahvusvahelised arengualased teadusuuringud tõhusamalt poliitika kujundamisega, toetades arenguvaldkonna uuringutel tehtavaid edusamme ning edendades teadmisi, mis puudutavad teabe edastamist ja arengule avalduva mõju mõõtmist ELis. Samuti peaksid nad kaaluma töötamist selle nimel, et olemasolevaid vahendeid arvesse võttes luua ühine platvorm, mis sisaldab teavet, mis muu hulgas käsitleb käimasolevaid ja kavandatavaid projekte, nende rahastamistingimusi, kui see on asjakohane, ning nende rakendamise partnereid, et anda ELi tegevusest terviklik ülevaade.

Välisasjade nõukogu arenguministrite kohtumiste tulemusel saadakse poliitilisi suuniseid arengupoliitika küsimustes, sealhulgas arengu toetamiseks tehtavate investeeringute rahastamise kohta. Ministrid on nende teemadega korrapäraselt tegelenud, viimati 26. novembril 2019, mil ministrid kutsusid ministrite kohtumisele Euroopa rahvusvaheliste finantseerimisasutuste juhid. Ka majandus- ja rahandusküsimuste nõukogul on olnud keskne tähtsus tagamisel, et vajalikud dialoogid Euroopa peamiste finants- ja arenguosaliste vahel aset leiaksid.

Ka ELi arengu eest vastutavate peadirektorite kohtumised toimivad platvormidena ELi arengumeetmete arutamiseks. Viimasel, 26. novembril 2019 Brüsselis toimunud kohtumisel keskenduti sellele, kuidas arengut rahastavad asutused saavad maksimeerida oma panust kestliku arengu eesmärkide saavutamisse, ning võimalustele, mida võib pakkuda välisinvesteeringute kava.

Välja töötatakse platvorme, mis sisaldavad teavet käimasolevate ja kavandatud projektide kohta. Kolm aastat tagasi lõi komisjon Vahemere lõunapiirkonna investeeringute koordineerimise algatuse (AMICI), et aidata kaasa arengumõju hindamisele. AMICI on koostööpõhine ühtse kontaktpunktina toimiv andmebaas, mille komisjoni arengu- ja finantseksperdid töötasid välja Euroopa naabruses rakendatud projektide jaoks ning mis sisaldab ELi, liikmesriikide ja rahvusvaheliste finantseerimisasutuste arenguprojekte. Selle andmebaasi abil saab komisjon koguda, analüüsida ja filtreerida andmeid kõigi viimasel kolmel aastal rakendatud projektide kohta.

EU Aid Explorer toimib rahastamisteabe valdkonnas ainulaadse vahendi ja ühtse kontaktpunktina: see hõlbustab rahastajate tegevuse kooskõlastamist, tagab läbipaistvuse ja parandab vastutust kodanike ees. EU Aid Explorer võimaldab kasutajatel leida nii ulatuslikke koondandmeid kui ka üksikasjalikku teavet ELi ja liikmesriikide rahastatavate rahvusvaheliste arenguprojektide kohta, sest kasutatakse nii Euroopa Komisjoni andmeid kui ka ELi liikmesriikide avatud andmeid, mis on avaldatud OECD võlausaldajate teavitussüsteemis (CRS) ja kooskõlas rahvusvahelise abi läbipaistvuse algatuse (IATI) standardiga.

Komisjon kaalub andmebaasi kasutamist ka muu välistegevuse ja muude piirkondade puhul. Samuti hindab komisjon võimalust luua ELi mõttekodade kaudu arenguteabe tippkeskus ning võimalust kaasata veel enam Euroopa mõttekodade ühendust (*European Think Tanks Group*), mis keskendub ELi rahvusvahelisele koostööle, et saavutada ülemaailmne kestlik areng.

Nõukogu järelalus nr 24. INNUSTAB kehtestama ühiseid standardeid ja ärimudeleid erasektori kaasamiseks arengupoliitika rakendamisse OECD ja DFI segarahastamise põhimõtete alusel.

Oma teatises „Erasektori rolli tugevdamine kaasava ja jätkusuutliku majanduskasvu saavutamisel arenguriikides“²⁰ esitab komisjon osana oma põhimõtetest erasektori rolli tugevdamiseks ELi arengukoostöös kuus erasektori toetamise kriteeriumi. Neid kriteeriume kohaldatakse ka ELi segarahastamis- ja tagatistoimingute suhtes ning need on kooskõlas OECD viie segarahastamispõhimõttega²¹.

Oma järelalustes teatise kohta toetas nõukogu erasektoriga tehtava koostöö ja erasektori toetamise kohta esitatud põhimõtteid ja kriteeriume ning kutsus komisjoni ja liikmesriike üles määrama kindlaks, kuidas neid konkreetselt kohaldada. Komisjon arutas neid põhimõtteid ja kriteeriume liikmesriikidega täpsemalt ELi erasektori arendamise eksperdirühmas ja ELi arengu eest vastutavate peadirektorite kohtumisel.

Vastutustundlik ettevõtetus on erasektori toimingute oluline osa nii Euroopa kui ka partnerriikides. Viimastel aastatel on komisjon töötanud selle nimel, et vabatahtlikke ja kohustuslikke meetmeid ühendades edendada vastutustundlikku ettevõtlust ning rakendada ÜRO äritegevuse ja inimõiguste juhtpõhimõtteid. 2019. aasta märtsis avaldas komisjon talituste töödokumendi, milles antakse ülevaade ettevõtja sotsiaalse vastutuse, vastutustundliku ettevõtluse ning äritegevuse ja inimõiguste valdkonnas tehtud edusammudest²².

Komisjon on ühtlasi jälginud erasektori projektide soodustingimustel segarahastamise põhimõtteid käsitleva arengut rahastavate asutuste tööühma tegevust.²³ Segarahastamise rakendamisel kasutatakse praegu neid põhimõtteid, sealhulgas minimaalse soodustuse põhimõtet, mille kohaselt peaks rahastajate panus moodustama minimaalse summa, mida on vaja, et asjaomane projekt oleks majanduslikult ja rahaliselt elujõuline.

Komisjon on lõiminud eelnimetatud põhimõtted ja kriteeriumid oma segarahastamise suunistesse, mida ta 2020. aasta jooksul veel ajakohastab.

²⁰ COM(2014) 263 final.

²¹ <http://www.oecd.org/development/financing-sustainable-development/blended-finance-principles/>.

²² SWD(2019) 143 final.

²³ Erasektori projektide soodustingimustel segarahastamist käsitlev arengut rahastavate asutuste tööühm – ühisaruanne, uuendatud 2018. aasta oktoobris, <https://www.edfi.eu/wp/wp-content/uploads/2018/10/DFI-Blended-Finance-Report-OCT-2018.pdf>.

Järeldused

Komisjon väljendab heameelt nõukogu õigel ajal esitatud suuniste üle ning jätkab koos nõukoguga töötamist, et saavutada ELi prioriteedid ja eesmärgid seoses tulevase arengualase finantsstruktuuriga. Samuti on komisjon valmis astuma edasisi samme ELi arengupoliitika rakendamises osalejate vahelise kooskõlastamise ja koostöö täiustamiseks. Sellega seoses võetakse komisjoni välja töötatud tulevastes meetmetes arvesse asjakohaste volinike volitusi, et teha ettepanek sellise uue tervikliku kooskõlastusmehhanismi kohta, millega tagada, et EL, tema liikmesriigid ja rahvusvahelised finantseerimisasutused, milles liikmesriikidel on osalus, kasutavad oma olulist rahalise abi andmise suutlikkust ühiselt ja sidusalt viisil, mis edendaks ELi väärtusi ja strateegilisi eesmärgi.

Nagu kirjeldatud käesolevas aruandes, töötavad komisjoni talitused Euroopa välisteenistuse toetusel²⁴ kõrgetasemelise eksperdirühma soovitude ja nõukogu järelduste rakendamise nimel. Mitmed arengualase finantsstruktuuri rahastamise lihtsustamise, ühtlustamise ja olulise tõhustamise meetmed olenevad kavandatud naabruspoliitika, arengu- ja rahvusvahelise koostöö rahastamisvahendi määruse heakskiitmisest, kuid paljude muude meetmete rakendamisega on juba alustatud. Komisjon ootab ühtlasi panust, mida nõukogu on palunud EIP-lt ning Euroopa Rekonstruktsiooni- ja Arengupangalt, eelkõige kummagi ettepanekut koostöö suurendamise kohta nende kahe asutuse vahel ning Euroopa ja muude arengut rahastavate asutustega. Lisameetmeid tuleb võtta selleks, et uurida muid kõrgetasemelise eksperdirühma ja nõukogu soovitatud valdkondi.

Komisjon toetab nõukogu järeldust, mis käsitleb liikmesriikide innustamist tugevdama oma isevastutust ELi arengupoliitikas resoluutsema tegutsemisega, korrapärase poliitilise juhtimisega, edasiste strateegiliste suunistega ning tõhusama suhtluse ja koordineerimisega Euroopa Komisjoniga ning liidu välisasjade ja julgeolekupoliitika kõrge esindajaga. Komisjon kaitseb seda lähenemisviisi, mis on kooskõlas Euroopa Liidu üldises välis- ja julgeolekupoliitika strateegias esitatud nõudega panustada reageerimisvõimelisemasse ja ühtsemasse liitu ning Euroopa arengukonsensussega, mis on ELi ühtne nägemus arengukoostööks, ning kestliku arengu tegevuskavas aastani 2030 ja Addis Abeba tegevuskavas kokku lepitud raamistikuga nii ELi kui ka liikmesriikide jaoks.

²⁴ Nagu on sätestatud nõukogu otsuse 2010/427 artikli 2 lõikes 2.